

SZLOVÉN C1: FELSŐFOK BESZÉDÉRTÉS (GÉPI HANG)

MEGOLDÓKULCS

Válaszoljon az alábbi kérdésekre magyarul, a hallott szöveg alapján!

20 pont

1. Mit tud minden jó szakács? (4)
  - Azt, hogy a fűszerek kulcsfontosságúak
  - az ételek kiváló ízéhez,
  - és hogy a friss gyógynövényeknek
  - sajátos aromájuk van

2. Hol játszanak fontos szerepet a gyógynövények? (3)
  - a konyhaművészetben
  - a gyógyászatban
  - a kozmetikában

3. Kertünk mely részét válasszuk a gyógynövények ültetéséhez? (3)
  - A kert déli részét/azt a részét,
  - amelyet legalább öt órán át
  - süti a nap.

4. Mire szolgálnak az olajok, amelyeket a gyógynövények többsége tartalmaz? (3)
  - Védekező anyagok
  - a különböző kártevők
  - és betegségek ellen.

5. Mit célszerű tudni a levélszedéssel kapcsolatban? (5)
  - Egyszerre csak a levelek
  - ötödét szedhetjük le,
  - és utána várnunk kell,
  - hogy a levelek újból megnőjenek
  - (A szabadban fejlődő növényeknél) jobb reggel leszedni a leveleket.

6. Hová ültethetjük a gyógynövényeket? (2)
  - a kertbe,
  - az ablakpárkányokra

SZKRIPT

Zeliščni vrt za okras in boljšo kuhinjo

Vsak dober kuhar ve, da so začimbe ključnega pomena za odličen okus jedi in da imajo sveža zelišča svojevrstno aromo, ki zadovolji še tako zahtevnega jedca. Zelišča pa ne igrajo pomembne vloge samo v kulinariki, nepogrešljiva so tudi v zdravilstvu in izredno uporabna v kozmetične namene. Zraven vsega tega, pa lahko zelišča s svojimi zanimivimi oblikami služijo kot prelep okras vašega vrta.

Preden se boste odločili za zasaditev zelišč morate vedeti, da večina le teh za uspešno rast potrebuje sončno lego. Prav zato zelišča, razen redkih izjem, najbolje uspevajo v območjih blage mediteranske klime. Za zasaditev zelišč zato izberite južni del vrta ali pa tisti del, ki ga sonce obseva najmanj pet ur.

Če imate na vrtu res veliko prostora, vam priporočamo zasaditev zeliščnega vrta, ki bo hkrati tudi okrasen. Poseben estetski učinek lahko dosežete s polaganjem tlakovcev - kamnitih plošč (v velikosti 50 × 50 cm), ki jih lahko npr. položite v obliki šahovnice, v "prazne" kvadrate pa nasadite zelišča. Tako zasnovan vrt vam bo tudi olajšal dostop do zasajenih rastlin. V primeru, da pa je vaš vrt manjši in zeliščem ne morete nameniti večje samostojne površine, jih lahko zasadite ob rob zelenjavnega vrta, ali še bolje, ob rob sprehajalnih potk.

Zelišča v večini vsebujejo olja, ki delujejo kot obrambno sredstvo proti raznim škodljivcem in boleznim, zato je njihova nega nezahtevna. Vseeno pa bodite pozorni predvsem na zeli z mehкими listi, saj so le te nemalokrat žrtve gosenic in uši. Teh se lahko znebite z uporabo insekticidov, če pa želite, da bi bila vaša zelišča pridelana res biološko, pa boste morali "nadležno golazen" odstraniti kar ročno. Vredno si je zapomniti še, da je najboljša preventiva proti takim neprijetnostim resnično čist vrt, kar pomeni, da morate skrbno odstranjevati plevel, mrtvo ali umirajoče listje ter stebela.

Na koncu si velja zapomniti še to, da lahko naenkrat oberete le petino listov rastline nato pa morate počakati, da listi ponovno zrastejo. Rastline ki rastejo na prostem je bolje obirati zjutraj, saj boste tako v njih zadržali največjo količino eteričnih olj in pod pogojem, da niso mokra od rose ali dežja.

Če na vašem vrtu še ne rastejo zelišča oziroma, le ta še ne krasijo vaših okenskih polic, vam svetujemo, da se čimprej odpravite na tržnico ali v vrtni center, kjer vam je v tem letnem času na voljo pester izbor mladih sadik, med katerimi boste zagotovo našli kakšno, ki bo prav po vašem okusu.

Forrás: Internet, Trendi/Siol.net, 2007